

Haalbaarheidsonderzoek hergebruik Kompaan schoolpand voor ISK-onderwijs

Is verouderde “Beeckland schoolgebouw” nog wel geschikt voor ISK-onderwijs aan 240 jonge vluchtelingen + inburgerlessen voor 60 statushouders (= 300 “leerlingen”)?

Op 30 oktober jl. ontvingen wij, een week na dagtekening, de Bronckhorst brief (gedateerd 24 oktober 2024) van [REDACTED] namens B&W Bronckhorst. De brief bevat extra informatie betreffende het haalbaarheidsonderzoek naar het Kompaangebouw aan Het Hoge 41 te Vorden evenals verwijzingen naar twee gemeentelijke websites met nieuwe informatie over doelstellingen en aantallen betreffende “Kompaanlocaties” en “OpvangVorden”. In tegenstelling tot de eerdere plannings, wordt er nu van uit gegaan dat het verouderde Kompaangebouw voor de komende 10 jaar toch nog herbruikbaar is als onderwijsgebouw voor vluchtelingen.

B&W Bronckhorst hebben daarom besloten om een haalbaarheidsonderzoek te doen naar:

1. Is het gebouw voor de komende 10 jaar nog bruikbaar als onderwijsinstelling?
2. De verkeersveiligheid
3. Sociale veiligheid.

Dit haalbaarheidsonderzoek moet duidelijk maken dat het oude schoolgebouw toch nog 10 jaar (?) te gebruiken is voor ISK-onderwijs aan alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV's) (n=240) én parallel daaraan voor inburgerlessen aan statushouders (n=60). Gezien de geplande lestijden voor het ISK-onderwijs (09:00 – 15:00) en de inburgerlessen voor statushouders (09:00-16:15), lopen deze volledig parallel, zodat het in feite gaat om het ongebruikelijke hoge getal van 300 leerlingen.

De aantallen Kompaan-leerlingen blijken in de diverse open-beschikbare informatiebronnen fors te variëren, al naar gelang welk getal men wenst te gebruiken voor de verschillende doeleinden:

- AlleCijfers.nl: Kompaan College, locatie-1, 2020-2021: **187** leerlingen
- Scholen op de kaart: Kompaan College, Het Hoge 41 (2 nov 2024): **193** leerlingen
- Wethouder [REDACTED] (7 okt 2024): Kompaan College, Het Hoge 41: **240** leerlingen
- Website Bronckhorst (2 nov 2014): Kompaan College, Het Hoge 41: **275** leerlingen

CONCLUSIE: De gerapporteerde aantallen leerlingen van het Kompaan College aan het Hoge 41, lijken fors te variëren, maar gedurende de laatste schooljaren was dat ongeveer 190. Dan is een getal van 300 leerlingen zéér hoog, zowel voor het schoolgebouw als voor de verkeersveiligheid en sociale veiligheid. Het is een algemeen bekende wetmatigheid dat bij toenemende aantallen leerlingen minder verbinding en minder veiligheid ontstaat, met meer groepsvorming, polarisatie, grensoverschrijdend gedrag en incidenten als gevolg. Deze problematiek neemt exponentieel toe, naar mate grotere groepen ontstaan met “verschuilen in de massa” en “ongewenst groepsdruk”. Dit zijn klassieke groepsprocessen.

1. Kompaangebouw nog bruikbaar als onderwijsinstelling?

- Zes jaar geleden (2018/2019) was duidelijk dat het schoolgebouw van Het Kompaan College aan Het Hoge 41, midden in het dorp Vorden, sterk is verouderd en niet meer geschikt is voor eigentijds onderwijs. Daarom werd in 2020 is besloten om in Vorden een nieuwe school voor voortgezet onderwijs (VMBO en onderbouw HAVO/VWO) te gaan bouwen¹

VRAAG: Waarom zou het verouderde Kompaangebouw aan Het Hoge 41, nu plotseling nog wél bruikbaar zijn en dan nog wel voor de komende 10 jaar?

VRAAG: Kunnen 16 + 4 klassen (max 15 leerlingen/klas)² worden ingepast in het Kompaangebouw?

2. Veel verkeers- en parkeeroverlast

- **Op dit moment is sprake van veel verkeers- en parkeeroverlast in de straten bij het Kompaan College**, omdat aan de noordzijde van Het Hoge volop andere scholen en opvang zijn gelokaliseerd: een Basisschool, de Buitenschoolse Opvang (BSO), Kinderdagopvang van Avonturijn, en Speelleergroep Peuterpaleis.
- Verkeerstechnisch is voor de huidige situatie tot zover nog geen oplossing gevonden, gezien het gebrek aan ruimte. De omwonenden vinden deze verkeers- en parkeer-problematiek van onacceptabel niveau en willen daarin een oplossing zien.
- Met de VO-nieuwbouw aan de Almenseweg zouden de verkeers- en parkeeroverlast rondom de locatie Het Hoge verholpen zijn.
- Als nu gaat worden besloten om i.p.v. 150 tot 190 VO-leerlingen, plotseling 240 AMV's op te nemen voor ISK-onderwijs én 60 statushouders voor inburgerlessen (totaal: n=300), zal de verkeers- en parkeeroverlast aanzienlijk toenemen, want dit betreft ook een aanzienlijk groter aantal docenten en andere medewerkers, dan nu het geval is.
- **Transport van 300 leerlingen:** Volgens de Gemeentelijke website gaan leerlingen uit Vorden naar school fietsen en zal voor jongeren uit Hengelo (en Zelhem?) gezamenlijk vervoer komen. Hoe gaat dat verlopen, hoeveel busjes of touringcars gaan er tussen 08:30 en 08:45 over Het Hoge rijden? Hoe gaat dat worden afgestemd met alle nevenliggende onderwijsvoorzieningen aan Het Hoge?
- **Aantal personeelsleden en transport:** Gemeente Bronckhorst stelt op hun website dat: ^{ref} Een aantal van hen zal met de auto komen, dat is nu bij Het Kompaan ook". Dit is een onjuist weergave van een situatie met 20 klassen (16 ISK-klassen + 4 inburgeringsklassen). Dit gaat om veel meer personeelsleden, niet 25 à 35, maar **meer dan 40 personeelsleden**, van wie de meeste waarschijnlijk van elders komen. De Gemeente Bronckhorst en VO Achterhoek beschikken niet over dergelijk grote aantallen personeelsleden, die geschikt zijn voor dit complexe onderwijs, daarvoor zijn gespecialiseerde professionals nodig zijn. Bovendien laat de praktijk zien dat het verloop onder deze groep gespecialiseerde professionals zéér hoog is: > 80% verloop per jaar in het ISK-onderwijs in Zutphen!³

VRAAG: Welke oplossing voorziet B&W voor de fors hogere aantallen leerlingen en medewerkers? Het aantal verkeersbewegingen zal fors toenemen en er zal rond de school een ernstig tekort ontstaan aan parkeerplaatsen. Wat gaat de B&W hier als oplossing bieden?

VRAAG: Als onder de huidige omstandigheden met het Kompaan College al zoveel verkeers- en parkeer-problematiek bestaat van onacceptabel niveau, hoe wil B&W dan een haalbare oplossing creëren bij een forse verdere toename van de reeds bestaande verkeers- en parkeer-problematiek?

3. Sociale aspecten en veiligheid:

- Al decennialang heeft de buurt rondom het Kompaan College (voormalige Beeckland school) last van hangjongeren, geluidsoverlast, vuurwerk, intimidatie, vernielingen, roken, afval dumpen in tuinen en portalen in alle straten rondom de school aan Het Hoge 41.
- De huidige leerlingen van het Kompaan veroorzaken tijdens **elke** pauze en tussenuren overlast:
 - Hanggroepen (tot wel 20 à 25 leerlingen) buiten zicht van de school, de straat blokkerend.
 - Geluidsoverlast, ook door vuurwerk, met name zeer belastend voor mensen die ernstig ziek zijn en mensen die thuis werken.
 - Roken, blowen en vaperen buiten het schoolplein op ieder nabij "aantrekkelijk" plekje met sigarettenpeuken die overal terechtkomen en worden uitgedrukt op de gevels van de woningen.

- Afval dumpen (broodzakjes, snoepzakjes, snoepwikkels, etc.)
- Het is voorspelbaar dat dit “hangjongeren-gedrag” met de komst van 240 AMV’s zeker niet minder zal worden^{4,5}, maar juist zal toenemen. Hoe kan dit worden voorkomen?
- Het mandaat van de school om corrigerend in te grijpen stopt bij het hek van de school. Dat geldt niet alleen voor het huidige Kompaan College, maar ook voor de AMV en voor statushouders.
- **Al decennialang is het huidige Kompaan College ondanks hun welwillendheid én de Gemeente NIET gelukt om de overlast aan te pakken** (zie ook <https://bronckhorst.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/7a1579d1-eb46-428f-bd6a-560d5ee064c1>).

CONCLUSIE: Kortom, het ISK-Onderwijs en het Inburgeringsonderwijs kan weinig betekenen voor het garanderen van sociale veiligheid in de omgeving van de school en daarbuiten. De informatie op de website van de gemeente hoe dit zal worden aangepakt, laat zien dat **de gemeente blijft volharden in een aanpak die geen resultaat geeft.**⁶

Waar komen de asielzoekers vandaan? Dit is onduidelijk op de website van Bronckhorst, want zowel in de Programmabegroting 2025-2028 als op de Bronckhorst website⁴, wordt vooral naar Oekraïners en Russen gerefereerd, terwijl uit deze groepen slechts een beperkt aantal AMV’s voortkomt; de meeste minderjarige Oekraïners zijn gevlucht in gezinsverband (moeder met kinderen en oma en tante, etc.). Dit is compleet anders voor Eritreeërs, Somaliërs en Syriërs: **zij vertegenwoordigen de meeste AMV’s** met slechts weinig basis voor inburgering, zodat deze vluchtelingen veel extra aandacht nodig zullen hebben; temeer daar het overgrote merendeel van de AMV’s man is.

CONCLUSIE: Hoewel niet helder toegelicht in de brief én op de Bronckhorst website⁶, kunnen we aannemen dat de AMV’s vooral Eritreeërs, Somaliërs en Syriërs zullen zijn. Zij hebben weinig aansluiting bij de Nederlandse cultuur, zodat deze AMV’s veel aandacht nodig zullen hebben.⁷⁻¹⁰

VRAAG: Waarom denkt de gemeente dat het handhaven van de sociale veiligheid met 300 leerlingen lukt, terwijl het beleid om overlast te verminderen rondom de school met 193 leerlingen al decennialang faalt?

VRAAG: Hoe denkt B&W de sociale veiligheid te kunnen garanderen, als het aantal leerlingen aanzienlijk groter is dan nu (50% of meer). Hoe ziet dat er precies uit en wat is de concrete uitwerking hiervan? Wie is hier politiek verantwoordelijk voor?

VRAAG: Hoeveel fte (mankracht) gaat de Gemeente inzetten om de leefbaarheid voor haar bewoners te garanderen, waarvan de Gemeente expliciet aangeeft dat deze hen zo ter harte gaat (zie brief Gemeente dd 1 oktober 2024). Hoeveel fte is daadwerkelijke op locatie buiten de grenzen van het schoolgebouw. Wat zijn hun bevoegdheden? Wat zijn hiervan de kosten?

VRAAG: De meeste AMV’s zijn met name Eritreeërs, Somaliërs en Syriërs: zij zullen extra aandacht behoeven. Echter dat kan het ISK, NIDOS en COA niet leveren. Wie gaat daar verantwoordelijk voor zijn?

CONCLUSIE: “Gezond realisme” gaat over transparantie en haalbaarheid. Dit geldt ook voor het haalbaarheidsonderzoek:

- In de brief van 1 oktober en dagtekening 24 oktober jl. (gearriveerd 30 oktober jl) en op de website van de gemeente wordt gegoocheld met getallen, informatie verzwegen, verkeerd voorgesteld of foutief gegeven. Het lijkt er op alsof er iets bereikt moet worden, wat niet lukt als B&W volledige transparantie geeft. Het lijkt er op dat het plan om 300 leerlingen in het Kompaan

les te gaan geven, weinig doordacht is en dat de consequenties ervan niet worden overzien door B&W.

- In de bijeenkomst van 7 oktober jl. heeft Wethouder [REDACTED] **toegezegd** aan de aanwezige bewoners dat het haalbaarheid onderzoek gaat over:

1. Het oude gebouw

2. Verkeers- en parkeeroverlast, en

3. Sociale aspecten én veiligheid wordt gekeken.

Wij gaan ervan uit dat B&W zich houdt aan deze toezegging.

Naar aanleiding van bovenstaande is transparantie ook nodig over de uitvoering en het tijdpad van het haalbaarheidsonderzoek. Het is belangrijk om daarover van tevoren na te denken, omdat de uitslag van groot belang is voor de burgers van Bronckhorst. Onderzoek staat of valt met de juiste onderzoeksvragen stellen. Die bepalen welke antwoorden al dan niet gegeven zullen worden. **Een onafhankelijk en kwalitatief goed onderzoek is noodzakelijk.** Wij verwachten dan ook transparantie over:

- Welke onderzoeksvragen per veld (gebouw, verkeer en parkeren, en sociale veiligheid)
- Wat zijn de vragen per onderwerp?
- Wat is de onderzoeksopzet?
- Welke informatie levert de gemeente aan?
- Hoe wordt deze gecheckt door de onderzoekers?
- Wat zijn de kwaliteitskwalificaties van degene(n) die het onderzoek gaat uitvoeren?
- Welke mensen worden benaderd voor ieder van de drie onderwerpen?
- Wat is een haalbare tijdsplanning:
 - Vóór het eind van het jaar, lijkt ons niet realistisch
 - Dit gaat zeker meer dan 2 maanden kosten.

De informatie die B&W aan haar burgers geeft is duidelijk gekleurd, ook de gebruikte aantallen. De vraag is hoe dat gaat met het aanleveren van informatie aan de onderzoeker(s) van het haalbaarheidsonderzoek. Wanneer niet de juiste of onvolledige informatie wordt aangeleverd, ontstaan geen bruikbaar rapport met betrouwbare conclusies.

Het haalbaarheidsonderzoek dient op een transparante manier te worden uitgevoerd. De bovenstaande punten laten zien dat extra transparantie een urgente noodzaak is. Hoe duidelijker en transparanter, des te meer steun kan worden verwacht voor complexe plannen. Alleen zo kan Gemeente Bronckhorst van haar burgers vertrouwen krijgen. Dit is belangrijk om onze Gemeente sterk, sociaal en leefbaar te houden.

Referenties

1. Phenta Rho. Onderzoek Voortgezet onderwijs en Sporthal Vorden. Een haalbaarheidsonderzoek naar de levensvatbaarheid en huisvesting van het voortgezet onderwijs en de sporthal in Vorden. Apeldoorn. 19 mei 2020
2. ISK Onderwijs; maximaal 15 leerlingen per klas. <https://www.pantarijn.nl/isk-onderwijs>. Geraadpleegd 6 oktober 2024.
3. [REDACTED] ISK Zutphen. Eerste opvangklas anderstaligen International Schakelklas voor 12-18 jarigen. HERZIEN Schoolplan 2023-2027 (12 juli 2023).
4. [REDACTED] V. 107 incidenten in twee jaar tijd gemeld in noodopvang De Betteld in Zelhem. rtvideaal.nl. 23 oktober 2024.
5. [REDACTED], [REDACTED] Vink ME, [REDACTED] TPN. Incidenten en misdrijven door bewoners van COA- en crisishulpverleningslocaties 2017-2023 (WODC, 2024-06-26).
6. <https://www.bronckhorst.nl/plannen-voor-vrijkomende-locaties-kompaan-college-in-vorden>. Geraadpleegd 4 november 2024.
7. [REDACTED], [REDACTED] De organisatie van nabijheid ISK en Zorg. LOWAN 2019.
8. NIDOS. Jaarverantwoording 2023 NIDOS. Utrecht. Gepubliceerd 25 mei 2024
9. PHAROS. Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (amv's). Factsheet oktober 2022.
10. <https://bronckhorst.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/7a1579d1-eb46-428f-bd6a-560d5ee064c1>.